Hukuk Bölümü 2010/314 E., 2011/48 K.

"İçtihat Metni"

Davacı : C. B.

Vekilleri : Av. U. C. - Av. H. Y.

Davalı : Altındağ Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. İ. G.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde, davacıya ait Önder Mahallesi, Uygar Sokak, No:25, Altındağ adresinde bulunan (Altındağ 1. Bölge Tapu Müdürlüğü'nde 23416 ada ve 7 parsel) evin davalı Altındağ Belediye Başkanlığı tarafından kanunda belirtilen usullere uyulmadan 23.11.2009 tarihinde yıkıldığını, davacıya yıkımla ilgili yapılmış herhangi bir tebligat bulunmadığını, davalı Altındağ Belediyesi'nin yasalara aykırı şekilde yıkımı gerçekleştirdiğini, imar uygulaması nedeniyle bulunduğu yerde korunması mümkün olmayan yapı ve ağaç bedeli ödenerek gerekli tebligatlar yapıldıktan sonra yıkım yapılabileceği halde Belediye tarafından kamulaştırma yapılmadan, herhangi bir bedel ödenmeden ve hiçbir bildirim yapılmadan üç katlı evin, davacının evde bulunmadığı sırada ve hiçbir güvenlik tedbiri alınmadan yasa dışı olarak yıkıldığını, evin 12.5.1983 tarihinde Belediyeye müracaat edilerek kanunlara uygun hale getirildiğini, davacının 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/51 D. İş sayılı tespit kararı ile zararını tespit ettirdiğini, yapılan tespit sonucunda evin yapı bedeli olarak 60.536,70 TL belirlendiğini, davalı Belediyenin davacıya henüz hiçbir ödemede bulunmadığını, davacının evinin yıkımı neticesinde evin yapı bedeli olarak 60.536,70 TL, eşyalar nedeni ile 4.490,00 TL civarında zararının söz konusu olduğunu ileri sürerek fazlaya ilişkin dava hak ve talepleri saklı kalmak kaydıyla yapı bedeli olarak 10.000,00 TL ve eşyalar için 1.000,00 TL maddi tazminat ile 10.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere toplam 21.000,00 TL nin 23.11.2009 tarihinden itibaren faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekilince, süresinde verilen birinci savunma dilekçesinde, Belediyelerince davacılara ait binanın yıkılması işleminin tamamen imar uygulaması sonucu imar yolunda kalan kaçak binanın tasfiyesinden ibaret olduğu, davacıya hissesi oranında başka bir imar parselinden yer verildiği, davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği ileri sürülerek görev itirazında bulunulmuştur.

ANKARA 13. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 6.5.2010 gün ve E:2010/10 sayı ile, davalı vekilinin görev yönünden vaki itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı Belediye vekilince süresi içinde verilen dilekçe ile, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; 05.07.2010 gün ve E:2010/81 sayı ile, Davacının, Ankara İli, Altındağ İlçesi, Önder Mahallesi, 23416 ada, 7 sayılı parseldeki evine kamulaştırmasız el atıldığından bahisle maddi ve manevi olmak üzere toplam 21.000 TL tazminatın yasal faiziyle birlikte davalı idareden tahsili istemiyle Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2010/10 Esas sayısında kayıtlı dosyada açtığı davada, davanın görüm ve çözümünün idari yargının görevine girdiği ileri sürülerek davalı idarece görev itirazında bulunulduğu ve itirazın reddi üzerine olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasının istenildiğinin anlaşıldığı, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca arazi ve arsa düzenlemesi kapsamında yapılan imar uygulamaları işlemlerinin, kamu gücüne dayalı olarak tek yanlı ve re'sen tesis edilen idari işlemler olduğu, dosyanın incelenmesinden, Altındağ Belediye Meclisi kararı ve Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin onayı ile yürürlüğe konulan "Alemdağ, Battalgazi, Hacılar, Önder, Ulubey Mahalleleri Gecekondu Islah İmar Planı" kapsamında imar düzenlemesi yapıldığı; imar uygulaması kapsamında davacının hissedarı bulunduğu parsele diğer hissedarların muvafakati alınmaksızın yapılan ve 2981 sayılı Yasa'ya uygun af başvurusu da olmayan izinsiz kaçak yapının imar yolu üzerinde kalması nedeniyle 3194 ve 775 sayılı Yasa'ların verdiği yetkiye dayanılarak yıkıldığı; imar uygulaması tamamlandıktan sonra, söz konusu taşınmazdaki hissesi şuyulandırılmış bulunan davacıya ait kaçak yapının yıkılmak suretiyle davalı Belediyece kamulaştırmasız el atıldığından bahisle fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak üzere yıkılan yapı bedeli için 10.000 TL ve eşya bedeli için 1.000 TL maddi ve 10.000 TL manevi olmak üzere toplam 21.000 TL tazminatın yıkım tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle dava açtığının anlaşıldığı, imar uygulaması sonucu oluşturulan imar yolunda kalan davacıya ait izinsiz ve kaçak yapının yıkılması nedeniyle, bu yapının ve içindeki eşyaların bedelinin ödenmesi gerektiği iddiasına dayalı olarak açılan dava, kamulaştırmasız el atma hukuki temeline oturtulmak istenmiş ise de, davanın konusu, davalı idarece 3194 sayılı Kanun'un 18. maddesi uyarınca kamu gücü kullanılarak tek yanlı irade ile yapılan uygulama işlemleri sonucunda kamu ortaklık paylarından oluşturulan ve imar planında "imar yolu" olarak ayrılmış bulunan taşınmazdaki hissesi şuyulandırılmış olan davacıya ait yapının bedelinin tazminine ilişkin bulunduğundan, uyuşmazlığın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1/b bendinde yer alan "idari eylem ve işlemlerden dolayı hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamına girdiğinde kuşku bulunmadığı, bu durumda, imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, bu nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'ndan yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; 13.01.2011 gün ve 2010/341781 sayı ile, Davacı Cemal Biçici vekili tarafından davalı Altındağ Belediye Başkanlığı aleyhine Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan 2010/10 Esas sayılı tazminat davasında, Danıştay Başsavcılığı tarafından 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması nedeniyle gönderilen 2010/314 Esas sayılı dosyanın incelendiği, Ankara İli, Altındağ İlçesi, Önder Mahallesi, 23416 ada, 7 sayılı kadastral parselde bulunan davacıya ait kaçak bina ve eklentilerin imar yolunda kalması nedeniyle kamulaştırmasız el atılarak yıktırılmasından dolayı uğranılan zarar nedeniyle 21.000 TL tazminat ödenmesi istemiyle Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne davanın açıldığı, davalı idare tarafından görev itirazında bulunulması üzerine olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığının anlaşıldığı, Anayasa'nın 125/son madde ve fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğunun kurala bağlandığı; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idari eylem ve işlemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılan tam yargı davalarının, idari dava türleri arasında sayıldığı, davanın, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca onaylanan Altındağ Belediye Meclisinin "Alemdağ, Battalgazi, Hacılar, Önder, Ulubey Mahalleleri Gecekondu Islah İmar Planı" kapsamında dava konusu olan ve davacının hissesi bulunan parsele diğer hissedarların muvafakatı olmadan yapılan kaçak yapının imar yolu üzerinde kalması nedeniyle yıkılması nedeniyle davacının hissesine davalı idare tarafından kamulaştırmasız el atıldığı ileri sürülerek maddi ve manevi olmak üzere toplam 21.000.- TL nin yasal faizi ile birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle açıldığı; dava konusu uyuşmazlıkta, idarenin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamında bir işleminin bulunmaması karşısında, davanın anılan Kanun'un 14. maddesinde işaret edilen bedel artırma davası niteliğinde olduğunun kabulüne olanak bulunmadığı, dava dilekçesi incelendiğinde de, davacının davayı idarenin uygulamasından doğan zararlarının giderilmesi istemiyle açtığının görüldüğü; uyuşmazlık konusu işlemin, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun arazi ve arsa düzenlenmesine

ilişkin 18. maddesinin uygulamasından kaynaklandığı, imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-b maddesinde yer alan idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan zarar görenler tarafından açılan tam yargı davaları kapsamında idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği, bu nedenle, Danıştay Başsavcılığı'nın 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2010/10 Esas sayılı görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Ramazan TUNÇ, Sıddık YILDIZ, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 07.03.2011 günlü toplantısında: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davada karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un, "İncelemede izlenecek sıra" başlıklı 27.maddesinde; " Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."; "Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma" başlıklı 10. maddesinde; "Görev uyuşmazlığı çıkarma; adli, idari ve askeri bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.

Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce; idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.

Görev itirazının yargı merciince yerinde görülerek görevsizlik kararı verilmesi halinde, görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesince incelenebilmesi, temyizen bu kararın bozulmuş ve yargı merciince de bozmaya uyularak görevli olduğuna karar verilmiş bulunmasına bağlıdır.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin Başkanunsözcüsüdür.

Görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık bulunduğu ceza davalarında ret kararı kesinleşmeden uyuşmazlık çıkarma istenemez."; "Yargı merciince yapılacak işlemler" başlıklı 12.maddesinde;

"Görev itirazında bulunan kişi veya makam, itirazın reddine ilişkin kararın verildiği tarihten, şayet bu kararın tebliği gerekiyorsa tebliğ tarihinden, itiraz yolu açık bulunan ceza davalarında ise ret kararının kesinleştiği tarihten başlayarak onbeş gün içinde, uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama sunulmak üzere iki nüsha dilekçeyi itirazı reddeden yargı merciine verir.

Bu yargı mercii, dilekçenin bir nüshasını ve varsa eklerini yedi gün içinde cevabını bildirmesi için diğer tarafa tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermekten vazgeçmiş sayılır.

(Değişik üçüncü fıkra: 23/7/2008 - 5791/4 md.) Yargı mercii, itiraz dilekçesi üzerine verdiği itirazı ret kararını kaldırarak görevsizlik kararı vermediği takdirde; yetkili makama sunulmak üzere kendisine verilen dilekçeyi, alınan cevabı ve görevsizlik itirazının reddine ilişkin kararını, dava dosyası muhtevasının onaylı örnekleriyle birlikte uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama gönderir.

Bir davada uyuşmazlık çıkarılması için yalnız bir kez başvurulabilir."; "Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makamca yapılacak işlemler" başlıklı 13.maddesinde;

"(Değişik birinci cümle: 23/7/2008 - 5791/5 md.) Uyuşmazlık çıkarma konusundaki dilekçe ile ekleri kendisine ulaşan yetkili makam, gerekirse dilekçedeki veya eklerindeki eksiklikleri tamamlattıktan sonra, uyuşmazlık çıkarmaya yer olmadığı sonucuna varırsa veya yapılan başvuruda 12 nci maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürenin geçirilmiş olduğunu tespit ederse, istemin reddine karar verir. Bu karar, ilgili kişilere veya makama ve ilgili yargı merciine, hemen tebliğ olunur. Bu karara karşı hiç bir yargı merciine başvurulamaz.

Uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda yetkili makam, dilekçe ve eklerinin kendisine ulaştığı tarihten, şayet eksiklikleri tamamlatmak yoluna gitmiş ve bu erekle gönderdiği yazıları on gün geçmeden postaya vermiş ise eksikliklerin tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on gün içinde düzenleyeceği gerekçeli düşünce yazısını, kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine yollar ve ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunu ilgili yargı merciine hemen bildirir. (Ek cümle: 23/7/2008 - 5791/5 md.) Bu takdirde ilgili yargı mercii, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakır.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, düşünce yazısıyla eklerini, görevsizlik itirazını reddeden yargı merciine göre ilgili bulunan Başsavcı veya Başkanunsözcüsüne tebliğ edebilir. Tebliği alan makam karşılık vermek isterse, yedi gün içinde yazılı karşılığını vermekle görevlidir." denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı vekili tarafından 8.1.2010 tarihinde açılan dava dosyasının Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2010/10 sayılı esasına kaydının yapıldığı; davalı Belediye vekilinin 2247 sayılı Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak 9.3.2010 tarihinde yaptığı görev itirazının, Mahkeme'nin 6.5.2010 tarihli duruşmasında reddedildiği; Belediye vekilinin, Yasa'nın 12.maddesi uyarınca, 7.5.2010 tarihli dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması amacıyla dosyanın Danıştay Başsavcılığına gönderilmesini talep ettiği; Mahkeme'ce, 22.6.2010 tarih ve 2010/10 Esas sayılı yazı ekinde dava dosyası aslının Danıştay Başsavcılığına; Danıştay Başsavcısı'nca da, 05.07.2010 gün ve E:2010/81 sayı ile, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılarak Mahkememize gönderildiği ve aynı zamanda olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı hususunun Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne de bildirildiği; anılan dosyanın Mahkememizin E:2010/226 sayılı esasına kaydının yapıldığı;

Buna karşılık; Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından E: 2010/10 sayı ile; suret dosya üzerinden yargılamaya devam edildiği; 20.10.2010 tarihindeki duruşmada Mahkeme'ce; Danıştay Başsavcısına yazılan yazıya cevap geldiği, okunduğu, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığının bildirildiğinin görüldüğü ifade edilerek, Davalı vekilince gideri verildiğinde dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verildiği; 2.11.2010 tarih ve 2010/10 Esas sayı ile dava dosyası örneğinin Mahkememize gönderildiği ve Mahkememizin E:2010/314 sayılı esasına kaydının yapıldığı;

Mahkememizce, aynı konudaki daha önceki başvuruda, 7.2.2011 gün ve E: 2010/226, K: 2011/25 sayı ile, davanın çözümünde İdari Yargının görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Altındağ Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 6.5.2010 gün ve E:2010/10 sayılı kararının kaldırılmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Bu durumda; Mahkememizce aynı dava ile ilgili olarak daha önce karar verildiği anlaşıldığından; suret dosya gönderilmek suretiyle açılan iş bu davada, "karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi" gerekmiştir.

SONUÇ : Mahkememizce aynı dava ile ilgili olarak daha önce karar verildiği anlaşıldığından; suret dosya gönderilmek suretiyle açılan iş bu davada, KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, 07.03.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.